

شورای کتاب کودک

The Children' Book Council of Iran

بازی در خانه برای کودکان نایینا و کمینا

کمیته خدمات کتابداری برای کودکان با نیازهای ویژه

گروه کودکان نایینا و کمینا

(نسخه ۱)

اردیبهشت ۱۳۹۹

مقدمه

در دوران شیوع بیماری کرونا و تعطیلی مدرسه‌ها و مهدهای کودک، روند آموزش و فعالیت‌های آموزشی کودکان نابینا و کم‌بینا نیز همانند سایر کودکان دچار اختلال شده است. اختلال در رویه‌های هر روزه آموزش کودک نابینا و کم‌بینا می‌تواند باعث به هم خوردن نظم زندگی و روند یادگیری او شود. از سویی دیگر کودکان و خانواده‌هایشان باید ساعت‌های طولانی را در خانه و در کنار هم بگذرانند و والدین در گیر سرگرم کردن کودکان خود در خانه شده‌اند.

با توجه به شرایط موجود، گروه خدمات کتابداری برای کودکان نابینا و کم‌بینای شورای کتاب کودک بر حسب وظیفه در صدد برآمد تا مجموعه‌ای شامل بازی‌های حسی - لمسی تفریحی و آموزشی برای کودکان نابینا و کم‌بینا در سنین مختلف فراهم کند. به همین منظور ۴۴ بازی را ترجمه و گردآوری کرده است تا بتواند برای خانواده‌ها قابل استفاده باشد. بازی‌های حسی، بازی‌هایی هستند که حواس مختلف ما را، مانند بینایی، بویایی، چشایی، شنیداری و لمس تحریک می‌کنند. این بازی‌ها می‌توانند چند-حسی باشند، بدین معنی که همزمان چند حس مختلف را درگیر کنند. بازی‌های حسی باعث تقویت مهارت‌های شناختی، زبانی، اجتماعی، احساسی، فیزیکی و خلاقیت کودکان می‌شود. برای کودکان نابینا و کم‌بینا مشارکت در بازی‌های حسی - لمسی بسیار اهمیت دارد. بواسطه این نوع بازی‌ها کودک نابینا می‌تواند کمبود قوه بینایی را با تقویت سایر مهارت‌های حسی خود تا حد زیادی جبران کند و شناخت بهتری از خود و دنیای پیرامون خود به دست آورد. بازی حسی - لمسی علاوه بر تقویت مهارت لمسی کودک و ارتقای مهارت‌های حرکتی ظریف آن‌ها، مهارت‌های زبانی و گفتاری کودک را نیز تقویت می‌کند. کودک نابینا با لمس مواد گوناگون و شنیدن و تکرار نام و جنس آن‌هاست که می‌تواند معنی کلمه را به شی خاصی مرتبط کند و آن را بشناسد و تفاوت میان بافت‌ها و جنس‌های مختلف را درک کند.

در این مجموعه تلاش کرده‌ایم بازی‌هایی را معرفی کنیم که خانواده‌ها بتوانند با ابزارها و وسایل موجود در خانه آن‌ها را انجام دهند. این بازی‌ها از منابع مختلف گردآوری، ترجمه، و بازنویسی و مناسب‌سازی شده است. برای این بازی‌ها گروه سنی مشخص نشده است چرا که توانایی‌های کودکان نابینا و کم‌بینا کاملاً وابسته به میزان آموزشی است که در طول زندگی خود دریافت کرده‌اند و الزاماً کودکان یک گروه سنی از توانایی‌های مشابهی برخوردار نیستند. لذا والدین کودکان با شناختی که از میزان توانایی کودکان خود دارند می‌توانند بازی‌های مناسب او را انتخاب کنند. امیدواریم که این مجموعه در ایام قرنطینه یاری‌رسان کودکان و خانواده‌هایشان باشد و اوقات خوشی را برایشان فراهم کند.

اگر شما هم بازی را می‌شناسید و تمایل دارید آن را به دیگران معرفی کنید کافی است آن را به آدرس s.naderi62@gmail.com ارسال کنید.

کمیته خدمات کتابداری برای کودکان با نیازهای ویژه - گروه کودکان نابینا و کم‌بینا

(افرادی که در تهیه این مجموعه نقش داشته‌اند به ترتیب حروف الفبا: هاله حق‌به‌جانب، مهشید دولت، سولماز رحیم‌زاده، سوده کریمی، سمانه نادری (هماهنگ کننده گروه)).

فهرست بازی‌ها

۱	پازل قوطی
۲	کیف مقایسه حسی - لمسی
۳	مکعب‌های حسی - لمسی
۴	توپ اسفنجی
۵	ساخت کلاژ
۶	ماشین ریاضی
۷	بازی تعادل
۸	بازی مانور موانع
۹	نقاشی
۱۱	آشپزی
۱۲	شانه‌ی تخم‌مرغ
۱۳	مار کاغذی
۱۴	توپ بازی
۱۵	شیکر خانگی
۱۶	درست کردن ریشه برای تحرک و جهت‌یابی
۱۷	ساختن دستبند و آویز در خانه
۱۷	نقطه بازی
۱۸	تخته لمسی
۱۹	ایستگاه هنر
۲۰	تقویت حس کف پا
۲۱	خطوط برجسته با چسب
۲۲	مارپیچ برجسته
۲۳	تویستر بریل
۲۴	رنگ آمیزی برای کودکان کم‌بینا
۲۵	جلیقه حسی لمسی
۲۶	کارت بازی حسی لمسی
۲۷	پابند صدادار
۲۸	ساخت سیستم
۲۹	جعبه کفش و صفحه سوراخ دار

۳۰	مطابقت درها
۳۱	فعالیت‌هایی با گیره رخت
۳۲	بطری چسبنده
۳۳	غذا دادن به هیولا
۳۴	توپ و پارچه
۳۵	عروسک‌های نمایشی
۳۶	تشخیص صدا
۳۷	ساختن ساز خانگی
۳۷	کلارینت
۳۸	گیتار
۳۹	بدو برو تو خونه
۳۹	پیدا کن!
۴۰	آینه بازی
۴۰	سوسک سیاه
۴۱	درخت شو
۴۲	منابع

پازل قوطی

وسایل بازی:

قوطی کوچک با در پلاستیکی، قطعات پلاستیکی با شکل‌های هندسی مختلف مانند در بطری آب یا قطعات لگو در اشکال هندسی مختلف

روش بازی:

این بازی برای کودکان دو تا ۴ سال می‌تواند مناسب باشد و از طریق آن می‌توانید انواع شکل‌های هندسی و تطبیق اشکال را به کودک خود بیاموزید.

در پلاستیکی قوطی را جدا کنید. قطعات لگو یا هر قطعه‌ی دیگری که خودتان تهیه کرده‌اید را بر روی آن گذاشته و با ماژیک دور آن را خط بکشید. سپس شکل قطعه را بر روی در قوطی برش بزنید و در قوطی را بر روی آن بگذارید. پازل شما آماده‌ست. حالا از کودک خود بخواهید قطعه‌ی پازل یا لگو را بر اساس شکل آن با برش روی در قوطی تطبیق دهد و اگر با آن هم شکل و اندازه بود آن را داخل قوطی بیندازد. کودکان را تشویق کنید که حتماً از هر دو دست خود برای بررسی کردن شکل سوراخ در قوطی و شکل قطعه پازل استفاده کند. تکنیک استفاده از یک دست برای راهنمایی دست دیگر یکی از مهم‌ترین تکنیک‌های لازم برای یادگیری خط بریل است. اگر کودکان در مراحل اولیه یادگیری است این بازی را مرحله به مرحله و از اشکال ساده‌تر شروع کنید. به عنوان مثال در مرحله اول با شکل دایره شروع کنید و پس از آن که کودک کاملاً با این شکل آشنا شد به سوراخ مثلث و بعد از آن مربع بروید. در مراحل بعد و پس از آن که کودک شما چند شکل هندسی را به خوبی یاد گرفت می‌توانید قوطی بزرگتری تهیه کرده و بر روی در آن دو یا سه برش با اشکال هندسی مختلف ایجاد کنید و از کودک بخواهید تا قطعه مناسب هر کدام از آن‌ها را پیدا کرده و داخل قوطی بیندازد.

کیف مقایسه حسی - لمسی

وسایل لازم:

کیف پارچه‌ای، اشیای کوچک و بی خطر موجود در خانه

روش بازی:

این بازی را می‌توانید با گردآوری اشیایی که در خانه وجود دارد انجام دهید. به دنبال اشیایی بگردید که در کف دست کودکان جا بگیرد. سعی کنید این اشیاء از نظر شکل، اندازه، بافت و رنگ (برای کودکان کم‌بینا) تنوع خوبی داشته باشد. از هر کدام از این اشیاء دو تا تهیه کنید تا بتوان با آن بازی مقایسه و پیدا کردن تشابه را انجام داد. این اشیاء می‌تواند هر چیزی باشد مانند پیچ و مهره و واشر، انواع حبوبات، گردو، فندق، در بطری در سائزهای مختلف، قرقره نخ، ماسوره، دکمه در اشکال مختلف، لگو، قطعات کوچک چوبی، تکه‌ای از موکت، سکه و غیره. دقت کنید که اشیای انتخابی نباید هیچ گونه خطر و آسیبی برای کودکان داشته باشد. همه‌ی این اشیاء را در یک کیف بریزید. بازی را به صورت‌های مختلف می‌توانید انجام دهید. به عنوان مثال:

۱. از کودک بخواهید تا دست در داخل کیف کرده و دوشی را به صورت تصادفی خارج کند. سپس از او بخواهید تا آن‌ها را از نظر وزن، شکل و اندازه و بافت آن‌ها توصیف و مقایسه کند.
۲. اگر پیچ و مهره تهیه کرده‌اید کودک می‌تواند نحوه بستن و باز کردن پیچ‌ها در مهره را تمرین کند. برای اینکار می‌توانید چند پیچ در اندازه مختلف را با یک مهره در اختیار کودک قرار دهید و از او بخواهید با آزمون و خطا پیچ متناسب با آن مهره را پیدا کند.
۳. دوشی که بافت متفاوتی دارد، مانند یک قطعه چوبی و تکه موکت، را در اختیار کودک قرار دهید و از او بخواهید تفاوت در بافت و جنس آن را توضیح دهد.
۴. اشیایی که شکل هندسی مشخصی دارند، مانند یک واشر دایره‌ای یا یک مهره چند ضلعی، را در اختیار کودک قرار دهید و از او بخواهید با بررسی آن شکل آن را توضیح دهد.

مکعب‌های حسی - لمسی

وسایل لازم:

مقوا، اشیای کوچک مختلف در خانه

روش بازی:

با استفاده از مقوای ضخیم یک مکعب درست کنید. مراقب باشید که گوشه‌های مکعب تیز و برنده نباشد و از چسبی استفاده کنید که برای کودک مضر نباشد. سطح هر ضلع از این مکعب را با استفاده از اشیای مختلف، مانند پنبه، ماسه، چوب کبریت، دکمه و ... بپوشانید. در انتخاب این اشیاء نیز دقت کنید تا تیز و برنده نباشد و به دست کودک آسیب نزنند. می‌توانید چند مکعب با بافت‌ها و اشیای مختلف درست کنید و از کودک خود بخواهید تا اشیای موجود بر روی سطوح مختلف را کشف کند و نام آن‌ها را بگوید و در مورد جنس و بافت آن‌ها توضیح دهد.

توپ اسفنجی

وسایل لازم:

دو عدد اسفنج ظرفشویی (برای کودکان کم‌بینا بهتر است از دو رنگ متضاد با کنتراست بالا استفاده شود. ترجیحا رنگ‌هایی انتخاب کنید که توجه کودک شما را جلب می‌کند)، قیچی، نخ دندان (یا کاموا یا هر نخ محکم دیگری)

روش بازی:

هر کدام از اسفنج‌ها را به صورت ۴ قسمت مستطیلی ببرید. سپس این رشته‌های مستطیلی را با نخ محکم به هم بدوزید طوری که یکی در میان رنگ‌ها متفاوت باشد. توپ شما آماده‌ست. با این توپ می‌توانید مفهوم جذب شدن آب در اسفنج را برای کودک خود توضیح دهید. ظرفی را پر از آب کنید و از کودکان بخواهید که توپ اسفنجی را داخل آب قرار دهد. سپس از کودکان بپرسید که چه تفاوتی در اسفنج و وزن آن ایجاد شده است. به کودک یاد بدهید که اسفنج را بفشارد تا آب جذب شده خالی شده و اسفنج به حالت قبلی خود برگردد. فشردن اسفنج خیس می‌تواند برای کودک نوعی تمرین دست‌ورزی بسیار راحت و مفید باشد و قدرت دستان او را تقویت کند.

ساخت کلاژ

وسایل لازم:

سینی، چسب نواری، اشیای مختلف برای کلاژ

روش بازی:

کف سینی را با لایه‌های چسب نواری پهن طوری بپوشانید که قسمت چسبناک آن رو به بالا باشد (یک روش برای این کار آن است که ابتدا به لایه روی کف سینی بچسبانید و زمانی که به انتهای سینی رسیدید در حرکتی برگشتی یک لایه روی لایه قبلی بکشید به نحوی که سمت چسبناک آن رو به بالا باشد). صفحه کلاژ آماده است. حالا می‌توانید اشیای مختلفی که لمس و بازی با آن برای کودکان جذاب است را در اختیارش قرار دهید تا آن را به دلخواه خود بر روی صفحه بچسباند و تابلوی کلاژ خود را بسازد. اشیایی که می‌توان به کار برد: دکمه، کامواهای ضخیم با کنتراست رنگ زیاد، پنبه، تکه پارچه از جنس‌های مختلف، قطعات کوچک چوبی یا پلاستیک، گوش پاک‌کن، در بطری و ... این بازی تمرین دست‌ورزی بسیار خوبی است و حس لامسه کودک را بسیار تقویت می‌کند.

وسایل لازم:

لوله مقوایی، جعبه کفش، چند عدد تیله

روش بازی:

برای ساخت این ماشین به دو عدد لوله مقوایی (می‌توانید از لوله‌ی مقوایی وسط دستمال کاغذی حوله‌ای استفاده کنید)، یک جعبه کفش و چند عدد تیله یا هر چیزی مثل آن نیاز دارید (می‌توانید با استفاده از خمیر توپک‌هایی درست کنید). دو دایره به قطر لوله‌های مقوایی بر روی جعبه مقوا ایجاد کنید. در انتهای لوله‌ها که در داخل جعبه قرار می‌گیرید برشی مثلثی ایجاد کنید تا تیله‌ها از داخل لوله به بیرون بریزند. دو برش مثلثی هم در قسمتی از جعبه که انتهای لوله‌ها کنار آن قرار می‌گیرد ایجاد کنید (مانند تصویر). لوله‌ها را در داخل سوراخ‌ها قرار دهید. ماشین ریاضی شما آماده است. انداختن تیله‌ها در داخل لوله و گرفتن آن از قسمت انتهایی بازی جذابی برای کودک نابینا یا کم‌بینای شما خواهد بود و همزمان می‌توانید جمع و تفریق ریاضی را با این سرگرمی به کودک خود بیاموزید. اگر کودک شما بریل می‌داند و تا حدودی با حساب ریاضی آشنایی دارد می‌توانید بازی را به صورت پیچیده‌تری با او انجام دهید. مقوای لوله‌ای کوچکتر ولی با قطر بیشتری از لوله‌های اصلی بازی آماده کنید و اعداد ۰ تا ۹ را به صورت بریل بر روی آن بنویسید. هر دفعه دوتا از آن لوله‌های کوچکتر را بر روی لوله‌های اصلی قرار دهید و از کودک بخواهید بر اساس آن شماره‌ها تیله‌ها را در داخل لوله بیاندازد و مجموع آن را حساب کند.

بازی تعادل

وسایل لازم:

نوار چسب یا طناب، بالش

روش بازی:

این بازی آسان ولی مفرح می‌تواند لحظات شاد و خوشی را برای کودک شما رقم بزند. همه‌ی چیزی که نیاز دارید یک نوار چسب پهن یا طناب است. قسمتی از فضای خانه را انتخاب کنید و کف آن را تمیز کنید. سپس با نوار چسب مسیر مستقیم یا منحنی شکل برای راه رفتن بچسبانید. اگر کودک شما کم‌بیناست می‌توانید از نوار چسب رنگی با رنگ تند مانند قرمز استفاده کنید. سپس از کودک خود بخواهید که این مسیر را بدون آنکه از آن خارج شود بر روی نوار چسب طی کند. برای بالا بردن هیجان بازی می‌توانید زمان مشخصی را انتخاب کنید و از او بخواهید که حتما در طول زمان تعیین شده مسیر را طی کند. یا می‌توانید از او بخواهید با حالت‌های بدنی مختلف این مسیر را طی کند. مثلاً با حالت لی‌لی، یا در حالی که با دست مخالف گوش مخالف خود را گرفته است در طول مسیر راه برود. در انتهای مسیر هم می‌توانید چیزی را به عنوان جایزه قرار دهید.

بازی تعادل را می‌توانید با استفاده از بالش نیز انجام دهید. یک بالش را روی زمین بگذارید و از کودک بخواهید با یک پا روی آن بایستد. اگر موفق شد از دو بالش استفاده کنید و آن‌ها را روی هم بگذارید و از او بخواهید روی آن بایستد و تعادل خود را حفظ کند و اگر توانایی آن را دارد این بازی را با سه عدد بالش انجام دهید.

بازی مانور موانع

مسیری از موانع مختلف ایجاد کنید و قوانین خاصی را در مورد چگونگی انجام دادن یا چگونگی مانور در اطراف هر مانع وضع کنید. به عنوان مثال، اگر یک صندلی یا یک میز وجود دارد، به کودک بگویید که باید زیر آن سینه خیز بروند. یا اگر یک قابلمه به عنوان مانع گذاشته‌اید باید قبل از رفتن به مانع بعدی، دو یا سه بار دور قابلمه بچرخند. اگر او تمام موانع را طبق قوانین رد کرده باشد یک امتیاز می‌گیرد و در نهایت جایزه‌ای را برای او تعیین کنید.

نقاشی

نقاشی با توپ رنگی

وسایل لازم:

تشت، توپ، کاغذ و رنگ

روش بازی:

این بازی را می‌توانید با استفاده از یک تشت، یک توپ تنیس (یا یک توپ پارچه‌ای) و مقداری رنگ و کاغذ در خانه انجام دهید. کف تشت را با کاغذ بپوشانید. توپ را به رنگ آغشته کنید و از کودک بخواهید آن را بر روی کاغذ داخل تشت در جهت‌های مختلف حرکت دهد. اگر کودک شما کم‌بیناست از رنگ‌های تند با کنتراست بالا استفاده کنید. می‌توانید چیزهای لمسی دیگری مانند ماسه یا مهره و دکمه‌های رنگی را به نقاشی اضافه کنید و از این خلاقیت لذت ببرید.

شما می‌توانید انواع و اقسام نقاشی‌ها را با کودک خود انجام دهید: می‌توانید از برگ شسته شده و ضد عفونی شده استفاده کنید. آن را در رنگ بزنید و روی کاغذ چاپ کنید.

اگر کاغذ بزرگ دارید کودک می‌تواند پای خود را در کاسه رنگ فرو برد و روی کاغذ راه برود تا آثار پای او چاپ می‌شود. سپس می‌توانید محیط تصویر پا و انگشتان کودک را با چسب مایع برجسته کنید یا با کاموا بچسبانید تا برجسته شود و کودک بتواند آن را لمس کند و با تصویر پای خود آشنا شود.

اگر کاغذ رولی بزرگ دارید آن را روی زمین پهن کنید. کودک خود را روی آن بخوابانید و دور تا دور کودک را با ماژیک خط بکشید. سپس دور تا دور آن را قیچی کنید. حالا شما یک بدن انسان خام دارید که می‌توانید با وسایلی که در خانه دارید برای آن مو، دماغ، دهان و لباس بچسبانید. این آناتومی دقیقا هم اندازه کودک شماست و او می‌تواند با بررسی آن بدن خود را بیشتر درک کند.

آشپزی

وسایل لازم:

آرد، مقداری روغن مایع، آب ولرم، نمک و شکر

روش بازی:

با استفاده از مقداری روغن مایع، آب ولرم، نمک و شکر و اضافه کردن آرد به این مواد می‌توانید یک خمیر بازی خانگی با کمک کودک تهیه کنید. فرایند ماساژ دادن خمیر یا اضافه کردن مواد می‌تواند توسط خود کودک انجام شود که به نوعی تمرین دست‌ورزی و قوی کردن انگشتان دست او هم هست. خمیر که آماده شد روی تخته‌ای بگذارید و از کودک بخواهید با وردنه آن را صاف نماید. اگر وردنه موجود نیست می‌تواند با مشت خمیر را صاف کند. قالب‌های آشپزی یا هر چیزی که بتوان به جای قالب از آن استفاده کرد، مانند در بطری در اندازه‌ها و شکل‌های مختلف را در اختیار کودک قرار دهید تا با استفاده از آن‌ها قالب‌های مختلفی از خمیر درست کند. حتی می‌توانید تکه‌های کوچک خمیر آماده شده را به کودک بدهید و او اشکال ساده‌ای مثل توپ‌های کوچک قلقلی بسازد.

شانه‌ی تخم مرغ

وسایل لازم:

شانه‌ی تخم مرغ، در بطری یا شیشه‌های شربت

روش بازی:

با استفاده از یک شانه خالی تخم مرغ کاملاً ضد عفونی شده و چند درب از شیشه‌های شربت، آبمیوه و بطری‌های دیگر یک بازی هیجان‌انگیز انجام دهید. کودک باید درب‌ها را در قسمت‌های خالی شانه تخم مرغ بگذارد به صورتی که در هر فضای خالی فقط یک درب قرار گیرد. در مراحل بعدی می‌توانید از کودک بخواهید درب‌ها را یکی در میان یا به صورت ضربدری یا موازی هم در فضاهای خالی قرار دهد و به این ترتیب این مفاهیم هندسی را به او آموزش دهید.

مار کاغذی

وسایل لازم:

کاغذ باطله، کاموا، دکمه، چسب نواری

روش بازی:

با استفاده از کاغذهای باطله موجود در خانه می‌توانید یک مار برای فرزند خود با کمک او بسازید. ابتدا کاغذ اول را به صورت مورب تا زده و سپس با کمک کودک می‌فشاریم تا کاملاً جمع و فشرده شود. کاغذ فشرده شده را روی کاغذ دیگری گذاشته و مجدداً می‌فشاریم. بسته به این که بخواهید ضخامت مار شما چقدر باشد از چند لایه کاغذ می‌توانید استفاده کنید. سپس با استفاده از چسب کاغذی نازک دور تا دور کاغذها را با چسب بپیچید. حالا یک مار دراز داریم. در نهایت می‌توانید با استفاده از وسایل موجود در خانه مانند کاموا و دکمه برایش مو، نیش و چشم بگذارید و با گواش آن را رنگ کنید.

توپ بازی

وسایل لازم:

توپ، سبد

روش بازی:

اگر در خانه توپ‌های کوچک و بزرگ دارید می‌توانید دو سبد مجزا را در جایی قرار دهید. توپ‌ها را بر روی زمین پخش کنید. سپس با کمک کودک توپ‌های کوچک را درون یک سبد و توپ‌های بزرگ را در سبد دیگر قرار دهید اگر فقط توپ کوچک دارید می‌توانید از همان یک سبد استفاده کنید. این بازی را می‌توانید به روش‌های مختلفی انجام دهید:

- تشویق کودک برای بلند کردن توپ از زمین و پرتاب کردن آن به سمت هوا
- تشویق کردن کودک به بلند کردن توپ از روی زمین و پرتاب به سمت رو به رو
- نشستن والد و کودک روبه روی هم باز کردن پاها و قبل دادن توپ به سمت هم با صدا کردن نام همدیگر
- رد کردن توپ از بالای سر کودک و دادن به والد کودک که در پشت سر کودک نشسته است.

شیکر خانگی

وسایل لازم:

توپ کوچک پلاستیکی، چسب، مقداری حبوبات

روش بازی:

اگر در خانه توپ ساده کوچک پلاستیکی دارید می‌توانید سر توپ را به شکل دایره اندازه یک سکه برش دهید به طوری که بشود داخل توپ را با دانه‌های مختلف حبوبات پر کرد. در ظرفی دانه‌های مختلف حبوبات و برنج بریزید. چند عدد از آن را در اختیار کودک قرار دهید. اسم آن را بگویید و در مورد آن کمی توضیح دهید. سپس از کودک بخواهید آن‌ها را داخل توپ کوچک بیندازد. سپس دایره بریده شده سر توپ را روی سوراخ قرار داده با استفاده از چسب پهن نواری چندین دور به صورت محکم دورتادور توپ ببندید. می‌توانید چند روبان هم به آن وصل کنید. شیکر آماده است دقت کنید که در شیکر به محکم بسته شده باشد تا حبوبات داخل آن به بیرون نریزد.

درست کردن ریشه برای تحرک و جهت یابی

وسایل لازم:

نخ ضخیم یا کاموا، توپ های کوچک، مهره، دکمه، در بطری و ...

روش بازی:

می توانید از نخ ضخیم یا کاموا استفاده نمایید. از اشیای مختلفی که در خانه هست مانند دکمه و مهره و ... استفاده کنید و نخ را از آنها رد کنید. حتی می توانید از توپ های مختلف و درب های مختلف بطری ها استفاده کنید. آنها را سوراخ کنید و نخ را از میان آن رد کنید. هر چه طول ریشه بیشتر باشد کودک مسیر بیشتری طی می کند. دو سر ریشه را به دو جای مختلف وصل کنید و از کودک بخواهید با لمس اشیایی که به ریشه است آن را طی نماید. همزمان می توانید بازی حدس زدن چیزهای مختلفی که روی ریشه قرار دارد را انجام دهید.

ساختن دستبند و آویز در خانه

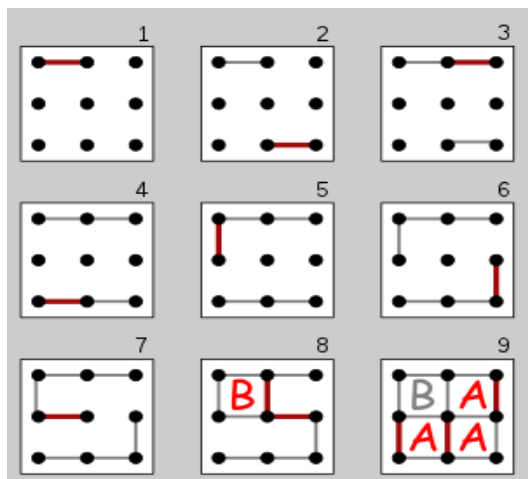
وسایل لازم:

یک نخ کاموا یا کنف، ربان، سیم منعطف، دکمه و مهره

روش بازی:

شما می توانید به وسیله یک نخ کاموا یا کنف، ربان، سیم منعطف، با کمک کودک دکمه ها و مهره های مختلف کوچک و بزرگ وارد کنید و یک آویز یا دستبند بسازید. اگر در خانه گل بازی بهداشتی دارید می توانید گل ها رو با قالب های مختلف قالب بزنید. در وسط آنها سوراخ ایجاد کنید. پس از خشک شدن از نخ ضخیم یا کاموا رد کنید حالا شما یک آویز با اشکال مختلف دارید.

نقطه بازی

وسایل لازم:

صفحه کاغذ، مقداری عدس و چوب کبریت یا خلال دندان

روش بازی:

در این بازی یک شبکه مستطیلی از نقاط ترسیم می شود. هر بازیکن در نوبت خود دو نقطه مجاور را با خطی عمودی یا افقی به هم وصل می کند. بازیکنی که چهارمین ضلع مربعی را رسم می کند، صاحب این مربع خواهد بود و باید خط دیگری به عنوان جایزه رسم کند. بازی با پر شدن صفحه تمام می شود و برنده کسی است که صاحب خانه های بیشتری باشد. برای کودکان نابینا می توانید از دانه های عدس و چوب کبریت یا خلال دندان استفاده کنید. جای نقطه ها را عدس بچسبانید و با استفاده از چوب کبریت یا خلال دندان بازی را انجام دهید.

تخته لمسی

وسایل بازی:

یک صفحه مقوایی ضخیم یا تخته نئوپان، وسایل بی خطر موجود در خانه

روش بازی:

این بازی می تواند برای کودکان نوپا که مراحل اولیه شناختن محیط اطرافشان را می گذرانند بسیار مفید باشد. برای این کار یک تخته آماده کنید. جنس این تخته می تواند هر چیز محکمی، مانند نئوپان یا مقوای ضخیم و ... باشد. اندازه این صفحه طوری باشد که کودکان نشسته و ایستاده به راحتی بتواند به اشیای چسبانده شده بر روی آن دسترسی داشته باشد. چیزهای مختلفی که در خانه وجود دارد و از نظر شکل و بافت متنوع است را جمع آوری کنید و آن ها را بر روی این تخته بچسبانید. دقت داشته باشید که این اشیاء نباید خطری برای کودک داشته باشد. هر چیزی که شکل، بافت، صدا یا بوی مختلف داشته باشد، جذاب است و می تواند روی این صفحه حسی چسبانده شود. در کنار کودک خود روبه روی این تخته بنشینید و در مورد اشیای مختلف و ویژگی هایشان با او صحبت کنید.

وسایل بازی:

کشیوی خیاطی یا هر چیزی شبیه آن که قسمت بندی شده باشد، انواع مهره ها و وسایل بی خطر شبیه آن

روش بازی:

درست کردن یک ایستگاه هنر در خانه باعث می شود خواهر و برادرهای نابینا و بینا بتوانند در کنار هم ساعات خوشی را بگذرانند. برای درست کردن یک ایستگاه هنر کافی است یک مجموعه از کشیوهای کوچک خیاطی و یا هر چیز دیگری که بتوان آیتم های مختلف ریز و کوچک که برای درست کردن کاردستی مناسب است را درون آن جمع آوری و سازماندهی کرد.

اگر کودک نابینای شما به سن مدرسه رسیده و خط بریل را بلد است، می توانید روی هر کشیو نام چیزی که داخل آن است را بنویسید و یا حرف اول آن را روی کاغذی نوشته و به کشیو بچسبانید. بچه ها در کنار هم می توانند روی یک مقوای اشتراکی و یا روی مقوای مجزا پولک ها و استیکرها و هر چیزی که جمع آوری شده است را با چسب روی مقوای بچسبانند و طرح های زیبایی را بیافرینند.

مزیت سرگرم شدن با ایستگاه هنر این است که علاوه بر جذاب بودن برای هر دو گروه بچه های بینا و نابینا، خلاقیت آن ها را توسعه می دهد و نوعی تمرین دست و ورزی برای کودکان است.

تقویت حس کف پا

وسایل لازم:

تعدادی تشت یا لگن، اشیای کوچک و بی خطر موجود در خانه

روش بازی:

تعدادی لگن را پشت سر هم روی زمین می چینیم و در داخل هر کدام از آن ها چیزهای می ریزیم. مثلاً داخل یکی شن های ریز، داخل یکی خاک تمیز، داخل یکی آب، داخل یکی نمک، داخل یکی برنج، داخل یکی حبوبات. سنگ های مسطح بزرگ، پارچه هایی با طرح های برجسته، پنبه، پر و یا هر چیز دیگری که در منزل دارید (هر چیز بی خطر و تمیزی که می تواند حس لامسه کودک را تحریک کند) برای این بازی قابل استفاده هستند. بعد از اینکه لگن ها را آماده کردید، به کودک نابینای خود کمک کنید با دو پایش داخل لگن اول برود و حدس بزند چه چیزی داخل آن است سپس به لگن دوم قدم بگذارد و ماده داخل آن را حدس بزند و همینطور تا آخر.

خطوط برجسته با چسب

وسایل لازم:

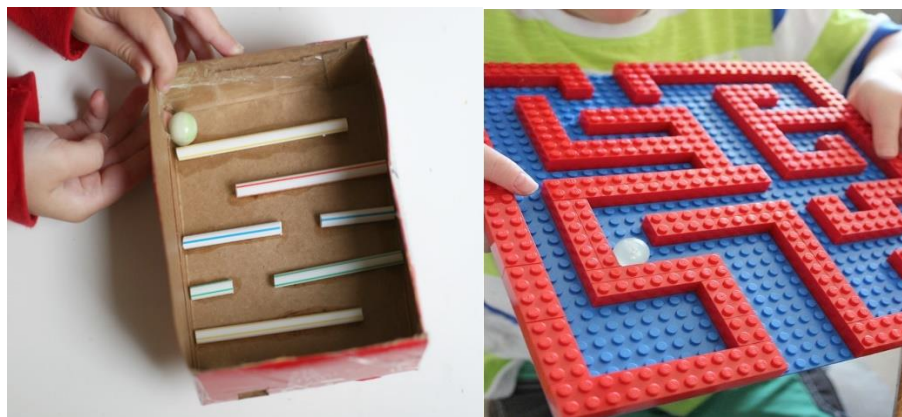
چسب مایع، کاغذ

روش بازی:

برای بازی کردن و سرگرم نمودن کودکان نابینا در سال‌های پیش از دبستان می‌توان بازی‌هایی را در خانه ترتیب داد که ضمن تقویت سرانگشتان کودک، او را آماده یادگیری بریل کند. این بازی را به روش‌های مختلفی می‌توانید انجام دهید، به عنوان مثال:

- با استفاده از چسب مایع خطوط برجسته‌ای را در مدل‌های مختلف بر روی هر سطحی که مناسب می‌دانیم ایجاد کنیم و از کودک بخواهیم این خطوط را با انگشتان خود دنبال کند.
- با چسب مایع خطوط متقاطع برجسته‌ای را روی کاغذ ایجاد کنید به طوری که مربع‌هایی مانند بازی دوز ایجاد شود. سپس دو عدد از اشیاء کوچک موجود در خانه مثلاً ۲ دکمه، ۲ لوبیا، ۲ استیکر برجسته و یا هر چیزی دیگری را به طور درهم به کودک بدهید و بعد از او بخواهید که جفت جفت آن اشیاء را کنار هم در مربع‌ها قرار دهد.
- با استفاده از چسب مایع خطوط برجسته‌ای روی کاغذ ایجاد کنید و پس از خشک شدن خطوط از کودک نابینا بخواهید که با قیچی ایمن مخصوص کودکان دور خطوط را ببرد. این بازی تمرین خوبی برای تقویت مهارت دست‌ورزی کودک است.

مارپیچ برجسته

وسایل بازی:

مقوا، لگو، پارچه، نی و ...

روش بازی:

از بازی‌های ساده‌ای که برای همه کودکان و همین‌طور برای کودکان نابینا جالب و برای پرورش مهارت‌های آنان مفید است، بازی مارپیچ است. بازی مارپیچ دقت و تمرکز بچه‌ها را بالا می‌برد و سبب رشد حس لامسه در آن‌ها می‌شود.

مارپیچ‌های برجسته را می‌توانید با استفاده از وسایل مختلف در خانه برای کودک نابینای خود بسازید و با آن‌ها بازی‌های هیجان‌انگیزی را ترتیب دهید که هم لذت ببرند و هم باعث رشد هر چه بیشتر حس‌های مختلف در آن‌ها شود. این مارپیچ‌ها را می‌توانید با استفاده از لگو، یا پارچه‌هایی با بافت برجسته، یا نی پلاستیکی و ... درست کرد.

می‌توانید روی یک صفحه پارچه‌های دوخت‌های برجسته‌ای را ایجاد کنید به طوری که مارپیچ‌های مورد نظرتان درست شود. یک راه دیگر برای درست کردن مارپیچ برجسته این است که روی یک مقوا که می‌تواند تکه‌ای از یک جعبه باشد، با نی مارپیچ‌هایی را درست کنید. راه‌های بسیار مختلف و متفاوتی برای ساختن مارپیچ‌های برجسته وجود دارد که می‌توان با کمی خلاقیت به آن‌ها دست یافت.

پس از آنکه مارپیچ‌های برجسته را ساختیم از کودکان بخواهید که گلوله‌ای (که می‌تواند هر چیزی باشد، مانند تپله) را از ابتدای مارپیچ‌ها راه بیندازد و به انتهای آن برساند.

تویستر بریل

وسایل لازم:

کاغذ رنگی

روش بازی:

این بازی راهی سرگرم کننده برای افزایش مهارت های مربوط به خط بریل برای کودکان نابینا و کم بینا است و مزیتش این است که یک بازی حرکتی است. این بازی را می توان به صورت گروهی حتی با کودکان بینا و یا به صورت تک نفره انجام داد.

مخاطب این بازی کودکان در سطح دبستان هستند که در حال یادگیری بریل هستند و یا به تازگی این زبان را آموخته اند. بازی آموزشی تویستر بریل کودکان پیش دبستانی را هم تشویق می کند بدون آنکه مجبور باشند بنشینند و نقطه های بریل را روی کاغذ حک کنند، خط بریل را آموزش ببینند.

مقداری کاغذ رنگی فراهم کنید. این کاغذها بهتر است بیشترین کنتراست را با کف اتاق داشته باشند. از کاغذ رنگی ها ۶ دایره برش بزنید تا معرف شش نقطه بریل باشند. بعد آن ها را به کف زمین بچسبانید تا در موقع بازی زیر دست یا پا لیز نخورند. این بازی بسیار ساده است و می تواند بارها انجام شود. شما در کناری می نشینید و نام یک حرف را می گوئید. کودک باید با پا یا دست و یا هر طور که راحت است، دست یا پایش را روی دایره ها حرکت دهد تا آن حرف الفبای بریل نشان داده شود.

این بازی را می توان تا حدودی تغییر هم داد. مثلاً چند سری دایره درست کنیم و بعد از بچه ها بخواهیم هر کدام یک حرف را نشان دهند و در نهایت همه با هم یک کلمه بسازند.

چنانچه کودک یا کودکانی که با آن ها کار می کنید، به طور کامل نابینا هستند، دایره ها را از کاغذ ها یا پارچه هایی با بافت های مختلف درست کنید تا کودک به راحتی بتواند آن ها را لمس کند و حروف بریل مورد نظر را با آن ها نشان دهد.

رنگ آمیزی برای کودکان کم بینا

وسایل لازم:

کاغذ، چسب مایع، نخ ضخیم یا کاموا، تکه‌هایی از پارچه‌هایی با بافت‌های مختلف، پودر نارگیل، کمی برنج، روبان ...

روش بازی:

چنانچه با کودک یا کودکان کم بینا در ارتباط باشیم، می‌دانیم که این کودکان برای رنگ آمیزی نقاشی‌ها دچار مشکل هستند. آن‌ها تلاش زیادی می‌کنند اما در نهایت با اینکه بسیار خسته می‌شوند، اما نمی‌توانند یک نقاشی را به راحتی و به طور کامل رنگ آمیزی کنند. در اینجا روشی را پیشنهاد می‌کنیم که می‌توان آن را به عنوان یک سرگرمی در منزل نیز مورد استفاده قرار داد.

برای مثال خرگوشی را روی یک صفحه کاغذ رسم کنید و خطوط بیرونی آن را با چسب مایع یا یک نخ برجسته نمایید. به این صورت که تکه‌ای نخ قیطانی یا کاموا یا هر نوع نخ را که بتواند خطوط دور خرگوش را برجسته کند، روی خط‌ها بچسبانید تا کودک کم بینا به راحتی بتواند آن را ببیند و لمس کند. سپس تکه‌هایی از پارچه‌هایی با بافت‌های مختلف، پودر نارگیل، کمی برنج، روبان و یا هر چیز دیگری که در خانه دارید و بافت دارد و قابل چسباندن است را در اختیار کودک قرار دهید و از او بخواهید به جای رنگ کردن خرگوش به رنگ‌های مختلف، بافت‌های مختلف را به بدن حیوان بچسباند.

جلیقه حسی لمسی

وسایل لازم:

یک عدد تی شرت، انواع وسایل کوچک بی خطر با بافت های مختلف

روش بازی:

ما به راحتی می توانیم این جلیقه حسی لمسی را در خانه درست کنیم و کودکان نابینا به ویژه کودکانی که همراه با نابینایی مشکلات حرکتی نیز دارند، می توانند از این جلیقه استفاده کنند و لذت ببرند و چیزهای جدیدی بیاموزند. برای درست کردن این جلیقه از یک تی شرت کهنه استفاده کنید. آستین های آن را جدا کنید و از پایین حلقه آستین تا پایین تی شرت را برش بزنید به طوری که کودک جلیقه را از قسمت یقه بپوشد و دو طرف بدنش را فرا بگیرد. برای اینکه قسمت جلوی آن محکم تر شود یک پارچه محکم را روی قسمت جلویی بدوزید. به این ترتیب یک جلیقه محکم و قابل شستشو دارید.

بعد از اینکه جلیقه را آماده کردید می توانید هر چیزی که فکر می کنید کودک از لمس کردن آن لذت می برد را با چسب یا دوخت یا به هر روش دیگری که می دانید به قسمت جلویی جلیقه وصل کنید. مزیت این جلیقه آن است که می توانید هر چند روز یک بار آیت های حسی لمسی روی جلیقه را عوض کنید و پس از مدتی متوجه می شوید کودک چه نوع وسایلی را بیشتر دوست دارد.

کارت بازی حسی لمسی

وسایل لازم:

مقوا، پارچه یا کاغذ، دکمه، مهره، ...

روش بازی:

می‌توانیم در خانه کارت‌های حسی لمسی درست کنیم و به کمک آن‌ها با کودکان نابینا کارت بازی کنیم. برای درست کردن این کارت‌ها کافی است یک مقوای ضخیم را به اندازه‌های مناسب و مساوی برش بزنیم. بعد پارچه‌ها یا کاغذ‌هایی را که بافت‌های مختلف دارند، روی آن کارت‌ها بچسبانیم. هر چیزی را می‌توانیم روی کارت‌ها بچسبانیم: مثلاً دکمه یا بخشی بی‌خطر از یک اسباب بازی شکسته.

۱۴ عدد از این کارت‌ها درست کنید. از هر بافت باید دو عدد کارت بسازید. بعد همه‌ی آن‌ها را روی زمین بگذارید و از کودک بخواهید که همه آن‌ها را با دست یا حتی با پا لمس کند. سپس از هر کارت یکی را خودتان بردارید و یکی هم به کودک بدهید. حالا هفت کارت دست شماست و هفت کارت دست کودک. هر بار یک کارت را روی زمین بگذارید و از کودک بخواهید جفت آن را از میان کارت‌هایش پیدا کند و روی کارت شما بگذارد.

این بازی سبب می‌شود حس لامسه کودک نابینا تقویت و ضمن سرگرمی و بازی با بافت‌های مختلف آشنا شود.

پابند صدادار

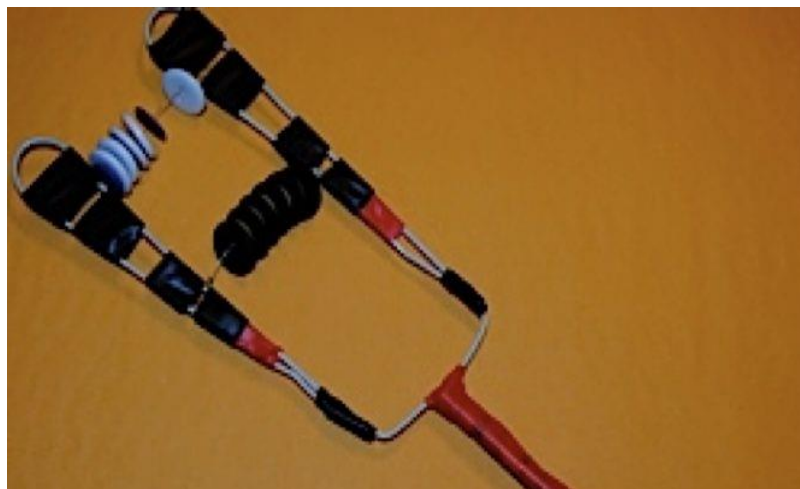
وسایل لازم:

دو عدد کش، یک توپ صدا دار، یک توپ صدادار، تعدادی دکمه و هر چه که بتوانید به آن آویزان کنید، روبان ها مختلف، سوزن و نخ

روش بازی:

کش را ببرید. اندازه کش را به گونه ای انتخاب کنید که اندازه زیر زانو، ساق پای کودکتان باشد. مقداری بیشتر در نظر بگیرید تا برای دوخت آن نیز جا داشته باشید. سپس کش را صاف روی میز قرار دهید و روبان ها را به آن بدوزید. دکمه ها و توپ صدادار را می توانید با استفاده از روبان ها یا نخ های کنفی به کش متصل کنید. برای اینکه صداهای زیباتری را ایجاد کنید با استفاده از خلاقیت خود، اشیای متفاوتی را می توانید به آن اضافه کنید. حال دو سر کش را بدوزید. اکنون پابند صدادار دارید. این وسیله را می توانید به پای کودک خود ببندید و او را تشویق به حرکت کنید. یا می توانید این وسیله را هم به پای عضو دیگری از خانواده ببندید و از کودک خود بخواهید که موقع راه رفتن او را دنبال کند که باعث بالارفتن حساسیت شنوایی او می شود.

ساخت سیستم

سیستم یک جغجغه قدیمی است که به مصریان قدیمی بر می گردد. سیستم در واقع ساز کوبه‌ای دستی است که توسط کاهنان یا نوازندگان دربار که برای سرگرم کردن فراعنه و اشراف بودند، نواخته می‌شد.

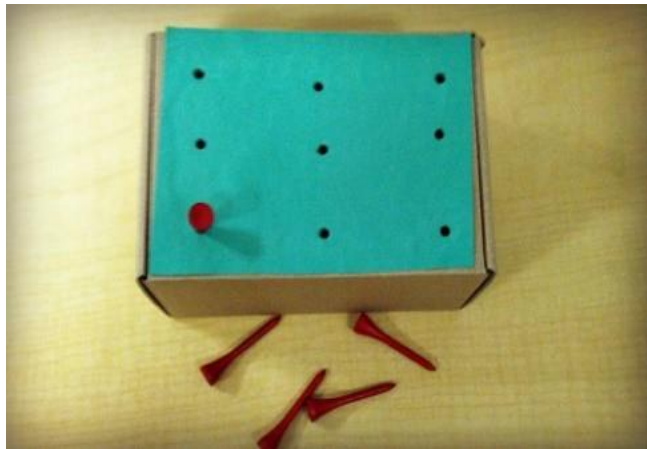
وسایل لازم:

چوب لباسی سیمی، نوار، دو مداد (نتراشیده) یا روپوش کوچک، دکمه‌های متنوع، زنگ‌هایی که صدادرهستند یا واشر فلزی، نخ گلدوزی یا نایلونی، سیم چین.

روش بازی:

ابتدا چوب لباسی را صاف کنید. چوب لباسی به عنوان دسته وسیله شماس. برای اینکه دسته را راحت‌تر بتوانید در دست بگیرید ۲ مداد تراشیده نشده را با یک نوار به آن متصل کنید. نوار را می‌توانید از پایین به بالا ببندید که کاملاً محکم شود. سپس با سیم چین کناره‌های چوب لباسی را خم کنید. اینکار را به گونه‌ای انجام دهید که این وسیله به شکل ۷ در بیاید. سپس نخ گلدوزی یا نایلونی را به یک طرف متصل کنید. دکمه‌ها، توپ صدادر و ... را وارد نخ کنید. سپس قسمت دیگر نخ را به بدنه متصل کنید. همین کار را با کمی فاصله مجدداً انجام دهید. حالا می‌توانید از صدای آن لذت ببرید.

جعبه کفش و صفحه سوراخ دار

وسایل لازم:

جعبه کفش، نی

روش بازی:

یک جعبه کفش تمیز را انتخاب کنید. روی آن یک مقوای ضخیم قرار دهید. بر روی آن سوراخ‌هایی را ایجاد کنید. چندی را در اختیار کودک قرار دهید و از او بخواهید که این سوراخ‌ها را با استفاده از آن‌ها پر کند. همین‌طور می‌توانید با استفاده از نی اشکال هندسی مختلفی مانند مربع و مثلث و .. را بر روی این صفحه بسازید و آن‌ها را به کودک آموزش دهید.

مطابقت درها

وسایل لازم:

قوطی ها و بطری های مختلف در اندازه های متفاوت

روش بازی:

قوطی ها و بطری های مختلف در اندازه های متفاوت را انتخاب کنید. سپس درهای آن را جدا کنید و از کودک خود بخواهید که در هر قوطی و بطری را پیدا کند و بر روی قوطی قرار دهد. می توانید از قوطی هایی استفاده کنید که درهای آن ها به صورت متفاوت از یکدیگر بسته می شوند. البته این بازی راحتی نیست! اگر کودک کم بینا دارید می توانید از قوطی های با تضاد رنگی بالا استفاده کنید.

فعالیت‌هایی با گیره رخت

وسایل لازم:

گیره های رخت، یک سطل یا کاسه

روش بازی:

گیره‌های رخت ابزارهای بسیار کاربردی و خوبی برای تمرین دست‌ورزی کودکان است. راحت‌ترین کار این است که یک سطل یا کاسه با لبه‌های نازک انتخاب کنید و انواع مختلف گیره‌ها را روی لبه‌های آن قرار دهید. سپس از کودک بخواهید آن‌ها را بردارد و در ظرف قرار دهد. می‌توانید گیره‌ها را با مواد یا پارچه‌های متفاوت پوشش دهید تا کودک بتواند با تماس دست مواد متفاوتی را لمس کند.

اگر کودک کم بینا دارید می‌توانید از گیره‌های رنگی استفاده کنید. اگر گیره چوبی دارید خودتان می‌توانید آن‌ها را با رنگ‌های تضاد بالا رنگ کنید. یکی از بازی‌هایی که می‌توانید با کودک کم‌بینای خود انجام دهید تطابق دادن رنگ گیره با تکه‌ای مقوا از همان رنگ است. چند تکه کاغذ یا مقوا را به رنگ گیره‌ها رنگ کنید و سپس از کودک بخواهید که گیره و مقوای هم‌رنگ را پیدا کند.

بطری چسبنده

وسایل لازم:

بطری پلاستیکی، برچسب (استیکرهای رنگی)

روش بازی:

یک بطری پلاستیکی انتخاب کنید. برچسب‌هایی کاغذی (استیکرهایی) انتخاب کنید. قسمت بدون چسب را به گونه‌ای بر روی بطری بچسبانید که رویه‌ی چسبناک آن به سمت بیرون باشد. سپس با کاغذ مکعب‌های کوچک درست کنید. مکعب‌ها را بر روی استیکرها قرار داده و چند لحظه صبر کنید. از کودک خود بخواهید تا همه مکعب‌ها را جدا کند و داخل بطری قرار دهد. می‌توانید اشیاء مختلفی را به جای مکعب‌های کاغذی استفاده کنید تا در پایان، با تکان دادن بطری، یک بطری صدا دار داشته باشید.

غذا دادن به هیولا

وسایل لازم:

جعبه دستمال کاغذی، حبوبات، کاموا، گلوله کاغذی و ...

روش بازی:

یک جعبه دستمال کاغذی که محتوای آن تمام شده است را نگه دارید. یک صورت برای آن درست کنید. برای چشم‌ها می‌توانید از حبوبات، بینی یک جسم گرد و ابروها از کاموا استفاده کنید. سپس آن را به جعبه بچسبانید. هر موادی که در منزل دارید (کاغذ، موکت، مقوا، پلاستیک و ...) را با اشکال متفاوت ببرید. سپس به کودک خود بگویید که با این مواد به این هیولا غذا بدهد و آن‌ها را در دهانه جعبه دستمال کاغذی وارد کند.

توپ و پارچه

وسایل بازی:

توپ پلاستیکی، یک عدد دستمال آشپزخانه یا روسری

روش بازی:

یک توپ معمولی (چرمی یا پلاستیکی) بردارید. بر روی توپ دایره‌های مختلف در اندازه‌های مختلف بکشید و با استفاده از قیچی و کاتر این دایره‌ها را ببرید، تا در نهایت توپی با حفره‌های دایره‌ای شکل داشته باشید. یک روسری یا دستمال آشپزخانه (تکه‌ای پارچه) به کودک بدهید. از او بخواهید که روسری را وارد توپ کند و از دایره‌ای دیگر خارج کند. او به روش‌های مختلفی می‌تواند این کار را انجام دهد. همین‌طور می‌توانید اشکال هندسی مختلفی را بر روی توپ برش بزنید و این اشکال را به کودک آموزش دهید. هنگامی که به خوبی این اشکال را یاد گرفت می‌توانید با نام بردن شکل خاصی از کودک بخواهید که روسری را از آن شکل عبور دهد.

عروسک‌های نمایشی

اگر عروسک‌های نمایشی دارید می‌توانید در دست خود یا کودک بکنید و با حرکات مختلف شعر زیر را بخوانید: گل پسر (گل دختر) با نمک
خیلی شیرین و کلک،
کنار ما نشسته،
زود باش بگه کی هستش،
همه می‌خوایم بدونیم،
این پسر (دختر) گل کیه،
زود بگو اسمت چیه.
و کودک اسم خود را می‌گوید.
منبع نازنین چشم شب خانه هنر هورشید

تشخیص صدا

وسایل لازم:

اشیای مختلف موجود در خانه که بتوان صداهای متفاوتی از آنها درآورد.

روش بازی:

این بازی را می‌توانید با استفاده از وسایل خانه به راحتی انجام دهید. اشیای مختلفی مانند ماهی تابه، در قابلمه، تخته چوبی، بشقاب ملامین، بطری آب، لیوان پلاستیکی و ... را انتخاب کنید. سپس با استفاده از یک قاشق یا یک چوب به آن ضربه بزنید و در مورد صداهای مختلف مربوط به مواد مختلف با جنس‌های گوناگون با کودکان صحبت کنید. در ادامه می‌توانید به ضربه زدن ادامه دهید و از کودکان بخواهید تشخیص دهد که صدا مربوط به کدام ظرف با چه جنسی است. در پایان بازی هم می‌توانید از کودکان بخواهید با این اشیاء آهنگی بسازد و بنوازد.

روش دیگر بازی این است که با ضربه زدن بر سازی مانند بلز و یا کوبیدن قاشقی بر قابلمه ای از کودکان بخواهید راه برود. با شنیدن هر یک ضربه، یک قدم بردارد و با متوقف شدن ضربه‌ها کودکان بایستند. ضربه‌ها را می‌توانید تند و کند کنید تا کودکان با ریتم آن حرکت کنند. در صورت داشتن سازهای مختلف می‌توانید برای هر سازی قراری بگذارید. مثلاً: وقتی صدای بوق آمد کودکان بنشینند و یا وقتی صدای سوت آمد بپزد. و همین طور باقی سازها.

ساختن ساز خانگی

کلارینت

وسایل لازم:

تعدادی بطری در اندازه‌های مختلف یا به یک اندازه، مقداری آب

روش بازی:

سه یا چهار بطری پلاستیکی انتخاب کنید. یکی را خالی نگه دارید و در بقیه به میزان متفاوتی آب بریزید. سپس از کودک بخواهید در لبه این بطری بدمد. برای این کار بطری را طوری نگه دارید که عمود بر صورتش باشد. لب پایین او را در تماس با لبه‌ی بطری قرار دهید. سپس از او بخواهید لب بالای خود را غنچه کند و به آرامی روی در بطری بدمد. اگر زاویه و دمش باد مناسب باشد، صدایی از بطری خواهید شنید. به صدای تولید شده گوش دهید و در مورد تفاوت صداها با او صحبت کنید. با استفاده از این ساز می‌توانید مفاهیم اولیه موسیقی مانند نت و فرکانس را به کودک آموزش دهید.

گیتار

وسایل لازم:

جعبه دستمال کاغذی، لوله دستمال کاغذی، ۶ عدد کش حلقه ای (کش ماست)

روش بازی:

بر روی ضلع جانبی کوچکتر جعبه دستمال سوراخی به اندازه قطر لوله‌ی دستمال کاغذی حوله‌ای ایجاد کنید و لوله‌ی دستمال کاغذی را درون آن قرار دهید. کش‌ها را دور جعبه دستمال کاغذی بیندازید به نحوی که همه‌ی کش‌ها روی حفره وسط جعبه دستمال قرار بگیرد. برای ایجاد تنوع صدا می‌توانید از کش‌هایی با ضخامت‌های متفاوت استفاده کنید. برای سر گیتار هم می‌توانید مقوایی را به شکل دوزنقه ببرید و همانند شکل بر روی سر انتهای لوله قرار دهید. بر روی دسته‌ی گیتار می‌توانید با استفاده از ماژیک رنگی جای پرده‌ها را مشخص کنید و روی آن را با چسب مایع برجسته کنید. ساز شما آماده است و کودک شما می‌تواند از نواختن آن لذت ببرد.

بدو برو تو خونه

وسایل بازی:

یک جعبه یا هر چیزی که کودک بتواند داخل آن برود.

روش بازی:

می‌توانید در مرکز دایره بازی جعبه ای قرار دهید و از کودک بخواهید با شنیدن موسیقی مثل دانه های برف در میدان حرکت کند و زمانی که صدای موسیقی کم می‌شود، به دنبال خانه‌ی خود که همان جعبه است برگردد و داخل آن برود. می‌توانید دفعه‌ی بعدی جای جعبه را کمی تغییر دهید. بنا بر توانایی کودک تغییرات می‌تواند کم یا زیادتر باشد.

پیدا کن !

وسایل بازی:

چند عدد از وسایل مورد علاقه کودک

روش بازی:

می‌توانید تعدادی مهره و یا میوه و توپ و خوراکی مورد علاقه‌ی کودک و... را در دایره‌ی بازی قرار دهید و از کودک بخواهید آن‌ها را پیدا کند و در ظرف و یا سبد خود بریزد. تعداد توپ‌ها و وسیله‌ها بنا بر توانایی کودک می‌تواند تغییر کند. این بازی برای آموزش اعداد مناسب است. می‌توانید با پیدا کردن اشیاء آن‌ها را بلند بلند بشمرید.

طراح بازی: سولماز رحیم زاده

آینه بازی

روش بازی:

روبروی کودک بنشینید، به گونه ای که هم شما به راحتی بتوانید صورت و بدن او را لمس کنید و هم او بتواند بدن و صورت شما را لمس کند. و از او بخواهید که مثلاً اگر شما به گوش او دست می‌زنید او هم همان کار را در همان لحظه انجام دهد. مانند آینه و یا اگر سر او را نوازش می‌کنید او هم همین کار را انجام دهد و بالعکس. این بازی نوازشی خوبی می‌تواند باشد.

سوسک سیاه

کودک به پشت دراز بکشد. به او بگویید با صدای زنگ بدن خود را جمع و پاها را با دست‌ها بغل کنند و چند لحظه‌ای در این حالت بمانند و با صدای زنگ بعدی دست و پاها را شل کنند. می‌توانید چند بار در کنار او این کار را انجام دهید تا کودک حالت بدن شما را لمس کند و بازی را درک کند.

درخت شو

در این بازی قرار است کودک با رشد درخت از مرحله بذر تا در آمدن شاخه‌ها و برگ‌ها آشنا شود. به کودک بگویید با صدای زنگ روی زمین مانند دانه بیفتد و با صدای زنگ بعدی آرام بنشیند و دست‌های خود را در جلوی سینه‌اش جمع کند. با صدای زنگ بعدی آرام آرام بلند شود ولی همچنان دست‌های خود را در آغوش خود بسته نگه دارد. با صدای زنگ بعدی پاهای خود را محکم به زمین فشار دهد و دست و انگشتان خود را تا جایی که ممکن است به بالا دراز کند. پیش از این بازی می‌توانید کودک را با دانه‌ها و درخت‌ها آشنا کنید و از او بخواهید درختان را لمس کند.

شودای کتاب کودکی

۱. بازیهای خانگی برای کودکان : ۷ بازی جذاب داخل خانه ای برای کودکان. قابل دسترس در:
<https://bazidone.com/indoor-games-kids/>
۲. بیرمان، اینگرید (۱۳۸۶). بازیهایی برای تقویت احساس. ترجمه: محمد حبیبی. مشهد: آستان قدس رضوی، شرکت به نشر.
۳. کاردستی ساده گیتار با جعبه دستمال کاغذی. قابل دسترس در:
<https://article.tebyan.net/282322/%DA%AF%DB%8C%D8%AA%D8%A7%D8%B1-%D8%A8%D8%A7-%D8%AC%D8%B9%D8%A8%D9%87-%D8%AF%D8%B3%D8%AA%D9%85%D8%A7%D9%84-%DA%A9%D8%A7%D8%BA%D8%B0%DB%8C>
۴. نواختن موسیقی با بطری. شبکه ملی مدارس. مشاهده علمی ۱۵۲. قابل دسترس در:
<http://old.roshd.ir/Default.aspx?tabid=152&EntryID=7063&SSOReturnPage=Check&Rand=0>
5. www.pathstoliteracy.org
6. www.pinterest.com
7. www.theimaginationtree.com
8. www.theredtedart.com
9. www.wonderbaby.org